

TOIMINTAKERTOMUS 2025

ETELÄ-KARJALAN VIRKISTYSALUESÄÄTIÖ SR

Etelä-Karjalan virkistysalueesäätio
Esterinkatu 11, 55100 Imatra

Sisällysluettelo

ETELÄ-KARJALAN VIRKISTYSALUESÄÄTIÖ SR.....	- 2 -
Toiminnan tarkoitus ja yleiskuvaus vuodesta 2025.....	- 2 -
Virkistysaluesäätiön toiminta-alue.....	- 3 -
SÄÄTIÖN HALLINTO JA ORGANISAATIO.....	- 3 -
Hallitus.....	- 3 -
Henkilöstö ja toimitilat	- 5 -
Taloushallinto	- 7 -
Tilintarkastaja	- 7 -
SÄÄTIÖN VIRKISTYSALUEET	- 7 -
Säätiön omistamat virkistysalueet	- 7 -
Sopimuskohteet.....	- 8 -
Virkistysalueiden palvelut.....	- 10 -
Alueiden huolto ja kunnossapito, yhteistyökumppanit	- 11 -
Metsän-, luonnon- ja ympäristöhoito	- 12 -
Pyörälautta Rasti	- 13 -
Virkistysalueiden käyttäjät	- 13 -
Säätiön järjestämät tapahtumat	- 14 -
KEHITTÄMINEN, TULEVAISUUDEN SUUNNITTELU JA HANKETOIMINTA.....	- 14 -
Maakunnallinen näkökulma	- 14 -
Oma hanketoiminta, eri ohjelmista rahoitetut hankkeet	- 15 -
TIEDOTTAMINEN	- 19 -
LÄHIPIIRI	- 20 -
KONSERNI / TYTÄRYHTIÖT.....	- 20 -
Hiitolanjoen Voima Oy.....	- 20 -
Sysmän Tainionvirta Oy (entinen Virtaankosken Voima Oy).....	- 21 -
TULEVA TOIMINTA JA RISKIT	- 23 -
TALOUS	- 25 -
Tilikauden tulos	- 25 -
Tase.....	- 25 -

ETELÄ-KARJALAN VIRKISTYSALUESÄÄTIÖ SR

Toiminnan tarkoitus ja yleiskuvaus vuodesta 2025

Säätiön toiminnan tarkoituksena on turvata säätiön toiminnassa mukana olevien kuntien asukkaiden virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajankäyttöön soveltuvien alueiden käyttömahdollisuudet Etelä-Karjalassa. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö hankkii omistukseensa maa- ja vesialueita ja järjestää kuntien asukkaille virkistys- ja vapaa-ajankäyttöön soveltuvia palveluja luontoympäristössä.

Säätiön toiminnan alkuvaiheen aluehankintojen jälkeen säätiön toiminta kohdistuu virkistyspalvelujen toteuttamiseen rakentamalla ja ylläpitämällä retkeily- ja virkistysalueita, ulkoilu- yms. reittien kehittämiseen sekä näiden saavutettavuuden parantamiseen vaalien luontoarvoja ja maiseman omaleimaisuuden säilyttämistä. Luontoarvoja, luonnon monimuotoisuutta ja muita vastuullisuusnäkökulmia on painotettu toiminnassa viime vuosina.

Kuluneena vuonna Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö vietti 35-juhlavuottaan. Säätiö toteutti tavoitteiden mukaista toimintaa näkyvästi monesta lähteestä tulevien rahoitusten avulla ja yhteistyössä useiden yhteistyökumppanien kanssa. Uutena kohteena Imatran kaupungin entinen leirikeskus Haapasaarella siirtyi Virkistysaluesäätiön hallintaan täydentäen retkisaarien verkostoa. Muita uusia avauksia olivat Muukonsaaren lossin (kuva kannessa) käyttöönotto sekä Välväylän melontareitin Luumäellä sijaitsevien taukopaikkojen huoltovastuu. Vuonna 2025 säätiöllä on joko omistus- tai sopimuskohteita kaikissa Etelä-Karjalan kunnissa.

Haapasaaren leirikeskuksen rantakenttä mahdollistaa monenlaiset lajit ja pelit. Säätiön 35-vuotispäivänä nostettiin liput salkoon. Kuva Hanna Ollikainen

Virkistysalueet, retkisatamat ja retkikohteet olivat asukkaiden ja matkailijoiden käytössä säätiön toimintaperiaatteen mukaisesti. Huuhanrannan kesä oli erityisen vilkas – upea ranta sai näkyvyyttä

jopa kansainvälisessä mediassa ja sen jälkeen kotimaisessa. Perustoiminta eli säätiön omistamien ja hallinnoimien retkikohteiden huolto ja pienet kunnostukset toteutuivat kuntasopimuksen mukaisesti.

Suurin osa säätiön rahoituksesta tuli projektitoimintaan, jolla kehitetään toimintaa ja parannetaan palvelurakenteita kohteissa. EU-hankkeita oli käynnissä useita ja vuoden aikana osa niistä saatiin päätökseen. Yleishyödyllisiä investointihankkeita oli useassa kohteessa: Taipalsaaren Hietasaarella, Hiitolanjoen Lahnasenluhdalla, Lappeenrannan Muukonsaarella ja lahjoituskohteessa Taipalsaaren Hirsharjussa (Karinsaarella).

Luontoon ja kulttuuriin liittyvän liiketoiminnan elinvoimaisuutta vahvistettiin ”Luontokohteiden kulttuuriperinnöstä vetovoimaa rajaseudun matkailuun” -hankkeella yhdessä LAB ammattikorkeakoulun ja Erämuseosäätiön kanssa.

Etelä-Karjalan liitto rahoitti tärkeää maakunnallista kehittämishanketta ”Etelä-Karjalan luonnon virkistyskäytön toimintasuunnitelma ja retkeilykohteiden digitaalinen saavutettavuus”, jossa laadittiin Etelä-Karjalan maakunnan luonnon virkistyskäytön strateginen toimintasuunnitelma sekä parannettiin Etelä-Karjalan maakunnan virkistys- ja retkikohteiden digitaalista näkyvyyttä erityisesti valtakunnallisessa ulkoilun tietojärjestelmässä luontoon.fi-sivuilla.

Säätiö hallinnoi pyörälautta Rastin liikennöintiä Saimaan saaristoreitillä kuntien toimeksiannosta. Kunnat vastaavat lauttaliikenteen kuluista, siltä osin jota lipunmyynti ei kata.

Virkistysaluesäätiön toiminta-alue

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön toiminta kattaa koko maakunnan alueen ja toimintaa rahoittavat kaikki 9 kuntaa.

Säätiön perustajakunnat ovat **Lappeenranta, Imatra, Joutseno ja Taipalsaari (1990).**

Muut kunnat tulivat mukaan säätiön toimintaan

Savitaipale 1998, Suomenniemi 2001 (liittyi Mikkeliin 2013), Rautjärvi 2002, Ruokolahti 2003, Parikkala 2007, Luumäki 2008 ja Lemi 2013.

SÄÄTIÖN HALLINTO JA ORGANISAATIO

Hallitus

Säätiön toiminnasta vastaa hallitus, johon säätiön toiminnassa mukana olevat kunnat nimeävät edustajat vaalikausittain. Vuoden 2025 keväällä pidettiin kuntavaalit, joten 2021 aloittaneen hallituksen kausi päättyi ja uusi hallitus aloitti syyskuussa.

Hallituksen kokous 25.3.2025 pidettiin Kontion Leivintuvalla Ruokolahdella juhlallisissa merkeissä.

Kuvassa vasemmalta: Marjatta Turunen, Päivi Kärmeniemi, henkilöstöön kuuluvat Marja Kurkaa ja Johanna Pulli, Kimmo Kylämies, puheenjohtaja Ilkka Nokelainen, Heidi Kyyrö, Risto Pietiläinen, Sami Rasimus, Jarmo Peltonen ja Kari Kotirinta.

Kuva Hanna Ollikainen

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä puheenjohtajisto 2025 kesäkuuhun asti.

Nimeäjäkunta	Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtainen varajäsenet
<u>Imatra</u>	Ilkka Nokelainen (pj)	Tomi Menna
<u>Lappeenranta</u>	Marjatta Turunen (vpj)	Irmeli Roste
	Risto Pietiläinen	Kai Hämäläinen
<u>Lemi</u>	Lasse Nisonen	-
<u>Luumäki</u>	Päivi Kärmeniemi	Galina Punkkinen
<u>Parikkala</u>	Sami Mylly	Kerttu Friman-Nummila
<u>Rautjärvi</u>	Minna Rasimus	Tapani Hämäläinen
<u>Ruokolahti</u>	Heidi Kyyrö	Juhani Liimatta
<u>Savitaipale</u>	Jarmo Peltonen	Kari Kotirinta
<u>Taipalsaari</u>	Kimmo Kylämies	Leea Ohtamaa

Hallitus kokoontui alkuvuonna kaksi kertaa: tilinpäätöskokoukseen 25.3. ja kevätkokoukseen 4.6.

Kuntien nimeämät uudet hallituksen jäsenet ja varajäsenet vuosille 2025–2029.

Nimeäjäkunta	Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtainen varajäsenet
<u>Imatra</u>	Ilkka Nokelainen (pj)	Arto Tikka
<u>Lappeenranta</u>	Marjatta Turunen	Nina Kokko
	Jenni Matikainen	Marina Kojo
<u>Lemi</u>	Lasse Lehtimäki	Jari Joenperä
<u>Luumäki</u>	Henri Hirvikallio (vpj)	Antero Paananen
<u>Parikkala</u>	Harri Hölttä	Ritva Wiska-Neuvonen
<u>Rautjärvi</u>	Jenni Rautio	Jyrki Repo
<u>Ruokolahti</u>	Heidi Kyyrö	Tuula Uimonen
<u>Savitaipale</u>	Maarit Hiltunen-Toura	Saija Mäkelä
<u>Taipalsaari</u>	Hanne Seppäläinen	Anne Temonen

Uusi hallitus piti syksyn aikana kolme kokousta. Järjestäytymiskokous Lappeenrannassa 4.9., kokous Rautjärvellä 7.10. ja syyskokous Imatralla 19.11.

*Etelä-Karjalan
virkistysaluesäätiön uusi
hallitus tutustui Hiitolanjoen
Ritakoskeen ennen kokousta
7.10.2025.*

*Kuvassa edessä vasemmalla
Maarit Hiltunen-Toura,
kaiteeseen nojaa Harri Hölttä,
taustalla Marjatta Turunen,
Jenni Matikainen, Hanna
Ollikainen ja Lasse Lehtimäki,
edessä selin Hanne Seppäläinen
ja oikealla Henri Hirvikallio.*

Kuva Mari Matikainen.

Työvaliokunta

Säätiön sääntöjen mukaan hallituksen kokousten valmistelua ja päätösten toimeenpanoa sekä säätiön juoksevia asioita hoitaa työvaliokunta, johon kuuluvat asemansa puolesta hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä hallituksen nimeämät jäsenet. Hallituksen kokousten välillä toimitusjohtaja keskustelee puheenjohtajan ja työvaliokunnan kanssa säätiön ajankohtaisiin asioihin liittyvistä kysymyksistä sekä käy läpi hallituksen kokoukselle esitettävät asiat.

Päättävän hallituksen työvaliokunnan muodostivat Ilkka Nokelainen (pj), Marjatta Turunen (vpj), Kimmo Kylämies ja Minna Rasimus. Uusi hallitus valitsi puheenjohtaja Ilkka Nokelaisen ja varapuheenjohtaja Henri Hirvikallion lisäksi jäseniksi Jenni Raution ja Marjatta Turusen. Vuonna 2025 työvaliokunta piti kevätpuolella kaksi kokousta; uusi työvaliokunta haastatteli viisi toimitusjohtajan tehtävään hakemuksen jättänyttä hakijaa ja piti tämän jälkeen kokouksen hallitukselle tehtävästä esityksestä.

Henkilöstö ja toimitilat

Toimitusjohtaja Hanna Ollikainen on hoitanut säätiön asiamiehen tehtäviä syksystä 2003 asti, säätiön työntekijänä 1.5.2004 alkaen. Säätiön toimitusjohtaja Ollikainen vastaa säätiön hallintotehtävistä, toimii hallituksen ja työvaliokunnan sihteerinä, edustaa virkistysaluesäätiötä eri tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä sekä hoitaa yhteyksiä sidosryhmiin. Hallintotyön osuus oli noin 40 % kokonaistyöajasta sisältäen tytäryhtiöihin liittyvät tehtävät. Toimitusjohtaja vastaa myös EU-projektien koordinoinnista, projektirahoituksen hakemisesta sekä osallistuu eri projektien toteutukseen ja raportointiin. Hanna Ollikainen on myös säätiön tytäryhtiön Hiitolanjoen Voima Oy:n toimitusjohtaja.

Toimitusjohtaja vaihdoksen valmistelu

Hanna Ollikainen ilmoitti hallitukselle eläköitymissuunnitelmastaan, ja säätiö käynnisti uuden toimitusjohtajan haun julkistamalla hakuilmoituksen somekanavissa elokuussa. Hakemuksia tuli 7, joista 5 uusi työvaliokunta haastatteli 5 hakijaa. Uudeksi toimitusjohtajaksi valitun henkilön kanssa valmisteltiin sopimusta ja työn aloittamista 1.1.2026, mutta valittu ilmoitti vetäytyvänsä tehtävästä. Varasijalle nimettyä ei ollut, ja hallitus päätti siirtää toisen kierroksen vuoden 2026 alkupuolelle.

Virkistysaluekoordinaattorin työnkuvaan kuuluu pitää yhteyksiä kuntiin ja säätiön yhteistyökumppaneihin virkistysalueiden hoitotyössä, vastata retkeilysivujen päivityksistä sekä koordinoida investointihankkeiden toteutusta yhdessä kuntien kanssa. Virkistysaluekoordinaattorin tehtävää hoiti **Marja Kurkaa** elokuun loppuun, jolloin siirtyi eläkkeelle.

Antti Pekkanen aloitti kesätyöntekijänä 1.4.2025. Samalla Antti perehtyi Marja Kurkaan opastuksella säätiön alueiden huoltokäytäntöihin ja myös hanketyöhön erityisesti Muukonsaassa. Antin työsuhte vakinaistettiin Marjan jäädessä pois, ja hänet nimitettiin virkistysaluekoordinaattoriksi.

Virkistysaluekoordinaattorin työn osuus on noin 50 % kokonaistyöajasta, Antti osallistuu aiemman koulutuksensa pohjalta myös sisältöjen päivittämiseen digitaalisilla julkaisualustoilla ja muuhun tietotekniseen kehittämiseen.

Mari Matikainen palasi noin kahden vuoden poissaolon jälkeen 'Ekvas-tiimiin' toukokuussa tehtäväänään Haapasaari-hankkeen käynnistäminen projektipäällikön ominaisuudessa. Hallitus päätti nimetä Marin toimitusjohtajan sijaiseksi virkistysaluepäällikkö-nimikkeellä. Mari on osallistunut myös tiedottamiseen sekä uusien hankkeiden valmisteluun. Mari työskenteli säätiön projektitehtävissä jo vuosina 2014 ja 2017 sekä 2020–2023 vakituisesti virkistysaluekoordinaattorin tehtävässä.

Johanna Pulli oli marraskuusta 2024 vuoden 2025 loppuun projektipäällikkö Etelä-Karjalan luonnon virkistyskäytön suunnitelma ja digitaalinen näkyvyys -hankkeessa (Visu-hanke), jossa valmistui Luonnon virkistyskäytön strateginen suunnitelma.

Jani Koponen toimi osa-aikaisena huoltomiehenä Muukonsaassa hoitaen nurmikonleikkuun ja osallistuen saunarakennuksen ulkoseinien maalaamiseen ja muihin kunnostustöihin.

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön henkilöstöä vuonna 2025. Vasemmalta Marja Kurkaa, Hanna Ollikainen, Antti Pekkanen, Johanna Pullia ja Mari Matikainen Haapasaassa.

Toimisto ja säätiön osoite

Virkistysaluesäätiön toimisto sijaitsee Imatrankoskella osoitteessa Esterinkatu 11, 55100 Imatra. Virkistysaluesäätiön työntekijät tekevät myös etätöitä, kun on työtehtävien kannalta mahdollista ja kannattavaa.

Taloushallinto

Säätiön taloushallinto siirtyi Relion Oy:lle, samassa yhteydessä otettiin käyttöön uusi taloushallintaohjelmisto Netvisor, joka mahdollistaa toimitusjohtajalle ja osin muullekin henkilöstölle pääsyn laskujen selaamiseen ja kirjanpidon raporttien hakemiseen. Myös työajan tuntiseuranta on Netvisorissa. Tilitoimisto vastaa palkanmaksusta, laskujen maksamisesta ja tilinpäätöksen laatimisesta. Laskujen tarkastus ja hyväksyminen hoidetaan sähköisesti. Säätiön rahaliikenne tapahtuu perustoiminnan osalta Etelä-Karjalan Osuuspankin käyttötilillä. Käytössä on käyttötili myös Oma-Säästöpankissa.

Tilintarkastaja

Säätiön tilintarkastaja vuodesata 2024 alkaen on Audiator Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Ulla-Maija Tuomela.

SÄÄTIÖN VIRKISTYSALUEET

Säätiön omistamat virkistysalueet

Virkistysaluesäätiö on hankkinut alueita maakunnan asukkaiden yleiseen virkistyskäyttöön. Alueita hankittiin vuodesta 1991 alkaen ensin Saimaalta, missä säätiö omistaa yhteensä 6 saarikohdetta ja 3 ranta-alueita. Saimaan vesistön ulkopuolella suurin kokonaisuus sijaitsee Rautjärven Hiitolanjoella. Vuonna 2014 joen varrelta ostettuja alueita täydennettiin ensin vuonna 2017 ostamalla myös Lahnasenkosken voimalan kiinteistö ja vuonna 2019 säätiö osti Kangaskosken ja Ritakosken voimalat ja kiinteistöt omistavan Hiitolanjoen Voima Oy:n osakkeet.

Päihäniemen virkistysalue Taipalsaaren Kattelussaaren etelärannalla on yksi säätiön suosituista Saimaan rantakohteista.

Kuva: Hanna Ollikainen

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön maaomaisuus on 31.12.2025:

Omat alueet	Kunta	Hankinta- vuosi	Pinta-ala	Kauppahinta	Saatu valtionavustus (€)
Ilkonsaari	Taipalsaari	1990	19,1 ha	290 124 €	87 037
Satamosaari	Lappeenranta	1991	4,2 ha	97 549 € (saunamökki)	42 869
		1998	5,5 ha	42 047 €	21 023
		2000	0,7 ha	2 195 €	1 098
Päihäniemi	Taipalsaari	1993	30,1 ha	151 369 €	75 685
Ruuhonsaaret	Taipalsaari	1995	76,8 ha	(yksi kauppa)	206 030
Rastinniemi	Taipalsaari	1995	8,5 ha	412 060 €	
Hietasaari	Taipalsaari	1999	1,3 ha	6 728 €	3 364
Hiitolanjoki alueen myynti Lahnasenkoski voimala -lisää. lintutorni	Rautjärvi	2004	33,1 ha	100 000 €	30 000
		2013	- 0,8 ha	(1 500 €)	-
		2017	0,57 ha	* x €	
		2022	0,187 ha	3 500 €	
Ritakoski voimala	Rautjärvi	2019		* x €	1 100 000
Kangaskoski voimala	Rautjärvi	2019		* x €	
Palosensaari	Mikkeli	2005	0,9 ha	9 000 €	2 700
Huuhannanta -lisäalue 2022	Ruokolahti	2007	5,6 ha	51 000 €	15 300
		2022	2,5 h	19 000 €	5700 €
Pohjanranta	Parikkala	2007	0,7 ha	5 000 €	1 500
Tarassiinlahti (lahjoitus)	Parikkala	2007	2,9 ha	5 600 €	1 680
		2017	1,05 ha	-	-
Pullikainen	Lappeenranta	2010	6,0 ha	70 000 €	21 000
Hirsiharju	Taipalsaari	2023	1,5 ha	-	-
Yhteensä			201,31 ha	n. 1 313 000 + voimalat *	n. 1 615 000 €

Sopimuskohteet

Omien alueiden lisäksi säätiö on hankkinut virkistysalueita ja retkitukikohtia sopimuksilla. Pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla säätiö ylläpitää palveluita eri puolilla maakuntaa. Sopimuksia on tehty Metsähallituksen, yhtiöiden, järjestöjen, kuntien ja seurakuntien kanssa. Merkittävimmät sopimusalueet ovat Muukonsaaren ja Haapasaaren entiset leirikeskukset sekä entinen lomakeskuksen ranta-alue Sarviniemessä.

Muukonsaaren retkikeskus

Säätiöllä on toistaiseksi voimassa oleva hallintaoikeus Lappeenrannan kaupungin Muukonsaaren leirikeskukseen. Leirikeskuksen vuokratuloilla on tavoitteena kattaa alueen ylläpito, mutta toistaiseksi vuokrauskäyttö on ollut vähäistä. Saareen vuonna 2025 toteutetun polku- ja lossiyhteyden odotetaan lisäävän retkikeskuksen käyttöä. Muukonsaaren sijainti lähellä Joutsenon satamaa ja Saimaan selkien äärellä tarjoaa paljon kehittämismahdollisuuksia Saimaan retkeily- ja luontomatkailukohteena. Kehittämistyötä pyritään tekemään Lappeenrannan kaupungin kanssa.

Haapasaaren retkikeskus

Etelä-Karjalan virkistysalueäätiö teki keväällä 2025 Imatran kaupungin kanssa sopimuksen Haapasaarella sijaitsevan leirikeskuksen ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Haapasaari on perinteikäs kesäleirien pitopaikka, jolla on paljon potentiaalia ja hyvät puitteet kehittyä monipuoliseksi retkikohteeksi erilaisille kohderyhmille. Haapasaari sijaitsee noin yhden kilometrin päässä Imatran satamasta. Haapasaaren kehittäminen käynnistettiin heti keväällä 2025.

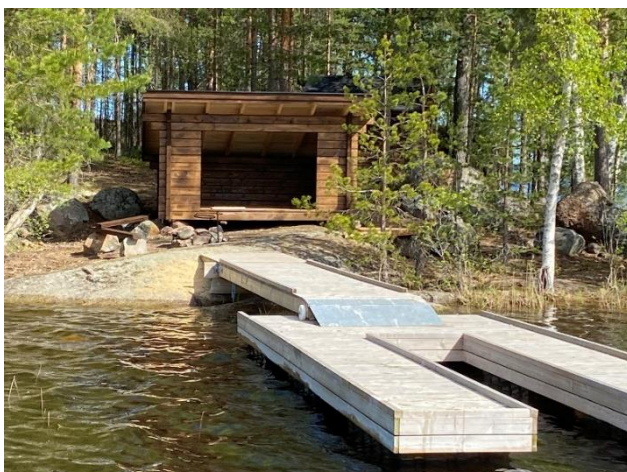

*Virkistysalueäätiölle tuli uutena kohteena Imatran sataman edustalla sijaitseva Haapasaaren entinen leirikeskus jonka alueella on sauna- ja keittiörakennusten lisäksi grillikatos ja kymmenkunta aittamökkiä.
Kuva: Saija Rätty*

Sarviniemi

Taipalsaaren Sarviniemestä on vuokrattu 7 ha alue Metsähallitukselta 20 vuodeksi. Sarviniemestä on muodostunut suosittu retkikohde ympäri vuoden ja isommillekin ryhmille. Sarviniemi on pyörälautta Rastin kotisatama ja lauttakuljetuksen lähtö- ja tulosatama.

Huuhanrannalta vuokrattiin UPM:ltä kymmeneksi vuodeksi 2023–2033 noin 6 ha lisäalue, joka mahdollistaa Huuhanrannan kehittämisen monipuolisena virkistysalueena Saimaan rannalla. Vuokra maksettiin 2023 yhdessä erässä koko vuokra-ajalta Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiöltä saadulla avustuksella. Lähivuosina päättyvässä olevien Lepänkannon virkistysalueen sekä Suomensalon ja Ruohosaaren rantautumispaikkojen vuokra-ajan jatkamisesta on jo alustavasti keskusteltu kiinteistöjen omistajien kanssa (Duodecim, Metsähallitus ja Lappeenrannan seurakuntayhtymä).

*Välväylän melontareitin rantautumispaikat Luumäellä ovat Virkistysalueäätiön huoltovastuulla vuodesta 2025 alkaen. Laavujen huollosta on tehty sopimuksia useiden paikallisten yhdistysten ja yrittäjien kanssa.
Kuva Juha Tervonen*

Sopimusten perusteella ylläpidettävät alueet ja kohteet 31.12.2025:

Sopimuksin hankitut kohteet	Kunta	Sopimuskumppani, / alueen omistaja	Vuokrasopimus voimassa
Lepänkanto, n. 5 ha virkistysalue	Savitaipale	Suomalainen lääkäriseura Duodecim	2000–2025 Jatko neuvoteltu
Valkjärvi (Heinlahti)	Ruokolahti	Tornator Oyj	2016 – toistaiseksi
Ruuhosaari, laavu	Lappeenranta	Lappeenrannan srk-yhtymä	31.12.2025 asti Jatko neuvoteltu
Karhusaari, laavun alue			
Suomensalo, rant.paikka	Savitaipale	Metsähallitus	2006–2026
Kempin laavu	Lappeenranta	Lappeenrannan kaupunki	toistaiseksi
Hämmäauteensuo, laavu	Lappeenranta	Lappeenrannan kaupunki	toistaiseksi
Salpalinjan kohteet Hostikan alueella	Lappeenranta	Ei sopimusta Senaattikiinteistön luovutettua rakenteet maaomistajille	toistaiseksi
Monnonlahti, rant.paikka	Lemi	Lemin kunta	2013–2020
Muukonsaari, leirikeskus	Lappeenranta	Lappeenrannan kaupunki	2015 – toistaiseksi
Sarviniemi, virkistysalue	Taipalsaari	Metsähallitus	2017–2037
Huuhannan lisäalue	Ruokolahti	UPM Oyj	2023–2033
Haapasaari, leirikeskus	Imatra	Imatran kaupunki	2025 – toistaiseksi
Välväylän rantautumispaikat	Luumäki		2025 - toistaiseksi

Virkistysalueiden palvelut

Kaikki säätiön virkistysalueet on varustettu retkeilijöitä palvelevilla rakenteilla. Retkisatamissa ja -keskuksissa on saunoja. Vähintään kohteissa on tulipaikat joko katoksessa tai ilman. Käymälä on tärkeä palvelu viihtyisyyden ja siisteyden kannalta, ja niitä on jokaisessa kohteessa ja isommilla alueilla useita. Pien-Rautjärvellä Parikkalassa Tarassiinlahdella ja Pohjanrannalla on lintutornit, samoin Rautjärvellä Hiitolanjoella. Opasteet ovat oleellinen osa retkeilykohteiden infraa.

Retkikohteiden rakentaminen pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan esteettömiksi miten maasto-olosuhteissa on mahdollista. Liikuntaesteisille hyvin sopivia kohteita ovat Sarviniemi, Satamosaaren päälaiturin alue ja Ilkonsaari suurelta osin sekä Hiitolanjoen koskien alueet ja yhdyspolut.

Laituri on tärkeä turvalliseen rantautumiseen retkisatamissa. Laitureita on Satamosaassa, Ilkonsaassa, Hietasaassa, Ruuhonsaassa ja Pullikaisensaassa, sekä sopimuskohteista Karhusaassa, Muukonsaassa ja myös uudessa Haapasaaren kohteessa.

Sarviniemen uusi infotaulu, jossa on alue-esittelyn lisäksi tietoa saimaannorpan elintavoista. Taulu toteutettiin Meidän Norppamme -hankkeessa.

Taustapuolelle tulee toisessa hankkeessa kartoitettua alueen historiatietoa.

Kuva Hanna Ollikainen

Alueiden huolto ja kunnossapito, yhteistyökumppanit

Virkistysalueiden huolto on säätiön keskeisintä toimintaa ja merkittävin kustannuserä. Huoltoon kuuluu alueiden siisteyden ja rakenteiden kunnostustarpeiden tarkistukset, käymälähuolto ja polttopuiden toimitus.

Hiitolanjoen virkistysalueiden huollosta mukaan lukien polttoput Lahnasen (kuvassa) sekä Kangaskosken grillikatoksille vastaa Kokkolanjoen Erämiehet ry.

Kuva Hanna Ollikainen

Alueiden huollosta on tehty eri yhteistyökumppaneiden kanssa pitkäaikaiset sopimukset, joiden perusteella alueiden huolto toteutui aikaisempien vuosien tapaan. Virkistysaluekoordinaattori pitää tiiviisti yhteyttä yhteistyötahojen kanssa kohteiden huoltoasioista.

Pidä Saaristo Siistinä ry on Saimaan retkisatamien huoltajana pitkäaikainen yhteistyökumppani. PSS ry:n Huoltoalus m/s Roope-Saimaa kiersi säätiön retkisatamat parin viikon välein toukokuusta syyskuuhun. Huoltokäynneillä miehistön tehtäviin sisältyy alueen yleissiistiminen, saunojen käyttöönotto keväällä ja pesut kesän mittaan sekä pienet kunnostukset. Tarpeen mukaan hoidetaan kirveiden ja sahojen uusiminen, polttopuiden kuljetus ja siirto katoksiin. Vuosittain Roope-Saimaalta saadaan apua kuljetuksiin tai akuutteihin korjauksiin.

Muiden alueiden huollon yhteistyökumppanit

Ruohosaari
Hämmäauteensuon laavu
Kempin laavu
Valkjärven / Heinlahden laavu
Palosensaari
Hiitolanjoki
Päihäniemi ja Karhusaari
Huuhanranta
Tarassilahti
Pohjanranta
Lepänkanto
Muukonsaari
Monnonlahti
Suomensalo
Hostikan Salpalinjakohteet
Välväylän rantautumispaikat

Saimaan Latu ry
Ammattiopisto Luovi
Viljärven Erä ry
Ruokolahden kunta
Aulis Rahikainen
Kokkolanjoen Erämiehet ry
Tmi Metsä-Jokke / Jouko Kärkkäinen
Jari Rautio
Tmi Metsänemä / Esko Veijalainen
Kyösti Kupiainen
Marja Kurkaa /Ekvas
Jani Koponen
Marja Kurkaa /Ekvas
Jarmo Karhula
Ylämaan kotiseutuyhdistys
Useat alueen järjestöt ja yrittäjät

Muita yhteistyökumppaneja

Retkeilijät ja matkailijat arvostavat virkistysalueiden luonnonympäristöä, siisteyttä ja hyviä palveluja. Siistit ja huolletut kohteet myös pysyvät kunnossa. Säätiön perushuolto ei kata laajempia kunnostuksia, jotka tulevat ajankohtaisiksi joskus yllättäen kovassa käytössä olevien rakenteiden ikääntyessä. Välttämättömät kiireelliset korjaukset on pyritty ja pyritään teettämään joko kohteen huollosta vastaavan tai muun tahon avulla.

Kunnat ovat myös paitsi toiminnan rahoittajia myös tärkeitä yhteistyötahoja, joiden aloitteisiin säätiö pyrkii vastaamaan mahdollisuuksien mukaan. Säätiö haki hankerahoituksen uuden isompien alusten käyttöön soveltuvat laiturin saamiseksi Karhusaareen Lappeenrannan kaupungin ehdotuksesta, laituri tulossa kesälle 2026.

Säätiön tarjoamat pienet rakennustyöt, polttopuuhuoltoon liittyvät toimet ja ympäristön siistiminen ovat tarjonneet yhteistyömahdollisuuksia myös oppilaitosten kanssa. Vuonna 2025 järjestimme harjoittelumahdollisuuksia Saimaan ammattiopisto Sampon opiskelijoille. Yhteistyöstä on hyötyä ja hyvää mieltä säätiölle tilaajana, tekijöille ja myös alueiden käyttäjille. Vakituiset luotettavat yksityiset yhteistyöyritykset ovat suurena tukena myös akuuteissa tilanteissa.

Metsän-, luonnon- ja ympäristöhoito

Säätiön 200 hehtaarin kiinteistöt ovat luontoarvoiltaan monimuotoisia ja arvokkaita. Kiinteistöillä on paljon Saimaan ja Hiitolanjoen rantaa. Säätiön kiinteistöillä metsien ja puuston käsittelyssä sekä alueiden suunnittelussa huomioidaan luonnon monimuotoisuus, maisema ja arvokkaat elinympäristöt, rantojen käsittelystä on ohjeet maisemaan ja vesiensuojeluun liittyen lainsäädännössä, kaavoissa, sekä metsätalouden yleisissä ohjeissa.

Luonnonsuojelu

Virkistysalueet eivät ole luonnonsuojelualueita, mutta säätiön alueita koskevat luonnonsuojelu- ja metsälaissa määritellyt erityisen arvokkaat kohteet sekä harjunsuojeluohjelma ja rantojen suojeluohjelma. Laavukohteista Hämmäauteensuon laavu sijaitsee luonnonsuojelualueella, jonka omistaa Lappeenrannan kaupunki. Tämä vaikuttaa mm. siihen, ettei edes alueella olevia maapuita saa hyödyntää polttopuuna, vaan ne tulee jättää lahoppuiksi.

Säätiöllä on Hiitolanjoella vuonna 2021 perustettu 19 ha luonnonsuojelualue soidensuojeluohjelman laajennusalueeksi. Suojelualue sijaitsee ns. Lahnasensuvannon länsirannalla Lahnasensuon alajuoksulla.

Tiet ja virkistysalueiden pysäköintialueet

Virkistysalueesäätiö on osakkaana tiekunnissa Rastinniemen, Huuhanrannan, Päihäniemen, Lepänkannon ja Hämmäauteensuon virkistysalueille menevillä yksityisteillä. Rastinniemen ja Lepänkannon virkistysalueille menevillä teillä on suoritettu liikenteen seuranta ja Rastinniementiellä on kameraseurannalla osoitettu, että 70 % tien liikenteestä menee virkistysalueelle. Lisääntynyt retkeily on luonut painetta ympärivuotiselle huollolle. Tämä koskee myös teitä ja virkistysalueiden pysäköintialueita. Vuonna 2025 säätiölle tuli aurasukuja Rastinniemeen, Huuhanrannalle, Päihäniemeen, Sarviniemeen ja Hiitolanjoen virkistysalueiden pysäköintipaikoilla.

Pyörälautta Rasti

Virkistysalueäätiö sai kunnilta tehtäväksi Pyörälautta Rastin vuokraamisen ArctiaMeritaidolta ja vastuun liikennöinnistä. Rastilautta on entinen Arctia Meritaito Oy:n väylänhoitoalus, jonka muutoskorjaukset pyörälautaksi toteutettiin investointi-hankkeella vuonna 2021 – tämä velvoittaa pitämään aluksen rahoituksen mukaisessa käytössä vuoteen 2027. Lautan liikennöinnistä vastaa Saimaan sisävesiliikennöinti. Lipunmyynti siirtyi vuoden 2025 alusta Johku-verkkokauppa sivustolle.

Pyörälautan toiminnasta keskustellaan Saimaan Saaristoreitin ohjausryhmässä, jossa ovat edustettuna reitin kunnat Etelä-Karjalan maakunnan puolella sekä Puumala Etelä-Savosta. Nämä kunnat rahoittavat pyörälautan liikennöintiä. Ryhmässä mukana oleva goSaimaa vastaa pyörälautta Rastin markkinoinnista.

Kesällä 2025 Rasti aloitti liikennöinnin pyöräreitillä 31.5. ja kausi päättyi 23.8. Matkustajien määrä saatiin nousemaan edellisen vuoden notkahduksesta nousten yli 1600 lipun ostaneeseen. Rastin kauden tulos oli edelleen sen verran tappiollinen, että kunnilta joudutaan hakemaan lisäavustus sopimuksen mukaisesti.

Virkistysalueiden käyttäjät

Virkistysalueet ovat vapaasti niin kaikkien maakunnan asukkaiden kuin myös matkailijoiden käytettävissä luonnossa virkistymiseen. Kehittyneitä menetelmiä tarkkojen tilastojen keräämiseen käyttäjien määrästä ei ole edelleenkään saatu käyttöön lähinnä kustannusten vuoksi. Vertailukelpoiset kävijäseurantatiedot olisivat tarpeelliset toiminnan suunnittelua varten sekä rahoittajille kerrottavaksi vaikuttavuuden arviointiin. Kävijämäärien kehityksestä saadaan epäsuoria indikaattoreita huollon havainnoista, ja voidaan todeta, että kävijämäärät eivät ainakaan ole vähentyneet. Virkistysalueäätiön tuottamilla palveluilla on kysyntää ja toiminnan merkitystä korostaa se, että maakunnassa ei ole Metsähallituksen luontopalveluja vastaavasti kuten muissa maakunnissa.

Suosituimmat kohteet ovat Huuhanranta, Päihäniemi, Satamosaari, Ruuhonsaaret, Sarviniemi ja Hiitolanjoki, joissa jokaisessa kävijöitä on vuosittain useita tuhansia. Näistä Huuhanrannan pysäköintialueelle eivät kaikki tulijat mahtuneet pahimpina ruuhkapäivinä heinäkuussa – rannalla oli kyllä hyvin tilaa. Karhusaari Lappeenrannan Kaupunginlahden edustalla on ollut suosittu talviretkien kohde, jonne menijöitä olisi kesäisin vielä enemmän, kun säännöllinen vesibussiliikenne toteutuu. Sarviniemestä on tullut suosittu ympärivuotinen retkikohde ja sen suosio kasvanut Saimaan saaristoreitin pyöräilijöiden myötä. Myös monet ryhmät hyödyntävät Sarviniemen katoksia retkiin, kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin. Satamosaaren käyttäjät ovat pääsääntöisesti veneilijöitä, joitakin risteilyryhmiä käy kesäaikaan, mutta yksittäisiä kävijöitä on liikkeellä myös talviseen aikaan hiihtäen tai moottorikelkalla. Hiitolanjoen vetovoiman ja kävijämäärien kasvu koskien avaamisen myötä on huomattava ympäri vuoden - polut syntyvät kulkijoiden toimesta, sillä talvikunnossapitoa ei poluilla ole. Rautjärven kunnan asentama kävijälaskurin mukaan vuosittainen vierailijamäärä nousee yli 30 000 kävijään.

Käyttäjäläpaukset

Säätiön nettisivuilla <https://ekvas.fi/> on palautelomake ja lisäksi säätiöllä on sähköpostiosoite virkestysalueasaatio@ekvas.fi. Palautteita saadaan myös Virkestysalueäätiön FB-sivun sekä Outdoor Activen sisällönhallinnan "Kommentit ja arvostelut" -sivun kautta. Usein palautteissa on viesti huollolle käymälöiden täyttymisestä ja polttopuista. Mahdollisuuksien mukaan huoltoa tehostettiin ja huoltokäyntejä lisättiin. Palautteissa saadaan usein kiitoksiakin, mutta myös kritiikkiä järjestelyjä tai toisia käyttäjiä kohtaan.

Säätiön järjestämät tapahtumat

12.5.	Muukonsaaren lossin avajaiset kutsuvieraille ja tiedotus
17.5.	Muukonsaaren perinnepäivä ja lossin avaus yleisölle
23.–25.5.	Karjalan Erämessut Imatralla
28.5.	Täällähän myökii asutaan – järjestötapahtuma Lpr satamassa
27.6.	Avointen ovien päivä Haapasaarella
25.7.	Avointen ovien päivä Haapasaarella
29.8.	Säätiön 36-vuotisjuhla Haapasaarella (kutsuvieraat)
28.10.	Saunapäivä Haapasaarella (osana Ukonrauhan brändin julkistusta)

KEHITTÄMINEN, TULEVAISUUDEN SUUNNITTELU JA HANKETOIMINTA

Maakunnallinen näkökulma

Säätiö tekee yhteistyötä kuntien ja useiden maakunnallisten toimijoiden kanssa kaikkien Etelä-Karjalan 9 kunnan alueella. Kuntien kanssa voimassa sopimus, jonka perusteella säätiö tuottaa virkistys- ja retkeilypalveluita kuntien asukkaille ja matkailijoille.

Vuonna 2025 kuntien kanssa yhteistyötä oli mm. näissä hankkeissa

- Saimaan saaristoreitin ohjausryhmä, säätiö vastaa Rasti-lautan hallinnoinnista.
- Hiitolanjoen kehitys mm. Kangaskosken voimalamuseo- yhteistyö Rautjärven kunnan kanssa.
- Ruokolahden kunnan kanssa Huuhanrannan kehittämässä.
- Sarviniemen virkistysalueen kehittäminen yhteistyössä Taipalsaaren kunnan kanssa.
- Luumäen kunnan Väliväylä-hankkeessa rakennettujen rantautumispaikkojen huolto.
- Imatralla yhteistyö Imatran kaupungin kanssa Haapasaaren kehittämisessä
- Parikkalan kanssa käyty alustavaa keskustelua lintukohteiden kehittämisestä.
- Lappeenrannan kaupunki Muukonsaaren kehittämisen taustalla, Karhusaareen valmistellaan laituria yhteisellä hankkeella.
- Lemillä Monnonlahden retkikohde ja Savitaipaleella Lepänkanto, jonka vuokraamisen jatkosta neuvoteltiin uusi 25 vuoden sopimus.
- Etelä-Karjalan luonnon virkistyskäytön toimintasuunnitelma ja retkeilykohteiden digitaalinen saavutettavuus -hankkeessa virkistyskäytön kehittämistä pohdittiin kaikkien kuntien kanssa, ja Etelä-Karjalan luonnon virkistyskäytön toimintasuunnitelma valmistui vuoden 2025 lopulla. Ekväs koordinoi sen toteuttamista yhdessä kuntien toimihenkilöiden kanssa jatkossa.

Virkistysalueyhdistysten yhteistyö ja Saimaan alueen tulevaisuuden visio

Virkistysaluesäätiö on mukana muiden maakunnallisten virkistysalueyhdistysten 'virkkareiden' toimihenkilöiden verkostossa. Läheisin sisarorganisaatio on Saimaan virkistysalueyhdistys, jolla on retkisatamia Etelä-Savossa Mikkelin, Puumalan ja Savonlinnan alueella. Ekvasin henkilöstö osallistui elokuussa Hämeen virkistysalueyhdistyksen koolle kutsumaan 'virkkareiden' tapaamiseen, jolloin käytiin hyödyllisiä keskusteluja myös Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen kanssa.

Säätiön toiminnan resurssien riittävydestä on vritelty keskustelua kuntien kanssa, pohdittu pienten toimijoiden yhdistämistä Saimaan alueella. Lappeenrannan kaupunki teetti kesällä 2023 lähinnä juridiselta kannalta selvityksen Saimaan virkistysaluetomijoiden yhdistymisestä. Selvityksessä olivat mukana myös Saimaan virkistysalueyhdistys ry ja Saimaa Geopark ry. Yhteistyötä tehdään tiiviisti erityisesti Saimaa Geoparkin kanssa, mutta toistaiseksi ei ole tarkemmin määritelty yhteisen toiminnan tavoitteita.

Verkostoyhteistyö ja osallistuminen muihin hankkeisiin, toimielimiin ja työryhmiin

- Kutilankanavan selvitystyön seurantaryhmään / Hanna
- Metsähallituksen kansallisen ulkoilutietopalvelun kehitystyöhön / Johanna Pulli + muut
- Luontoterveyden osaamiskeskuksen johtokunnassa / Hanna
- Kaakkois-Suomen metsäneuvoston jäsenenä Hanna Ollikainen osallistui Alueellisen metsäohjelman laadintaan, jossa huomioitiin myös metsien virkistyskäyttö
- Etelä-Karjalan luontotoimijat / Hanna, Mari
- Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson ympäristökasvatusverkosto / Mari
- Kumppanuuspöytä ja Ekhvan yhteistyöryhmä Sutjakka / Hanna, Marja
- Saimaan Saaristoreitin ohjausryhmä / Hanna, Mari
- Etelä-Karjalan liiton Reitistökehittäjät / Hanna, Mari + Antti
- Hankkeiden ohjausryhmät
 - Luopake-hanke (luontoperusteiset matkailupalvelut, LAB) Hanna
 - Aarrekartta-hanke (Saimaa Geoparkin sisältö- ja näkyvyys, LAB) Hanna
 - Hinku Saimaalle -hanke (Kohteiden saavutettavuus, Etelä-Karjalan liitto) Hanna
 - Hiekkaranta-hanke (Saimaan vesiensuojeluyhdistys) Hanna, Mari
 - Rauha-Ukonniemi (GoSaimaa) Hanna

Oma hanketoiminta, eri ohjelmista rahoitetut hankkeet

Virkistysaluesäätiö toteuttaa retkeilyolosuhteiden kehittämistyötä EU-ohjelmärahoituksen avulla. Säätiö toteutti luonnon virkistyskäytön kehittämistä sekä infraa vuonna 2025 seuraavissa hankkeissa:

Kehittämishankkeet

Etelä-Karjalan luonnon virkistyskäytön toimintasuunnitelma ja retkeilykohteiden digitaalinen saavutettavuus

Toteutusaika 1.10.2024 – 31.12.2025

Hankkeessa laadittiin Etelä-Karjalan maakunnan luonnon virkistyskäytön strateginen toimintasuunnitelma, jossa määriteltiin toimijaverkosto, maakunnan eri alueiden vahvuuksien perusteella kehitettävät reitit ja kohteet sekä muut toimenpiteet palvelujen laadun kehittämiseen ja infrastruktuurin ylläpitämiseksi. Erillisenä toimenpiteenä hankkeessa parannettiin Etelä-Karjalan maakunnan virkistys- ja retkikohteiden digitaalista näkyvyyttä ja saavutettavuutta tallentamalla Lipas-liikuntapaikkarekisteriin ja sitä kautta uudelle kansalliselle luontoon.fi -alustalle maakunnan reittien ja kohteiden tiedot.

Rahoitus: 80 % Etelä-Karjalan liitto / 20 % Kunnat / Lpr-Imatra kaupunkiseudun työvaliokunta.

Luontokohteiden kulttuuriperinnöstä vetovoimaa rajaseudun matkailuun

Toteutusaika 1.1.2024 – 31.12.2025

Hankkeella vahvistettiin luontoon ja kulttuuriin liittyvän liiketoiminnan elinvoimaisuutta kokoamalla Etelä-Karjalan luontoon liittyvää kulttuuriperintötietoa ja kehittämällä siihen liittyvää tuotteistamista. Hankkeessa laadittiin selvityksiä ja raportteja Muukonsaaren ja Sarviniemen kulttuurimaisemasta sekä selvitys vapaa-ajankäytön perinteestä Saimaalla. Myös luontoa ja

kulttuuria yhdistävien kohteiden ja palvelujen näkyvyyttä edistettiin, aineistolle toteutettiin tietopankki Ekväs.fi-sivustolla. Hankkeessa olivat mukana Virkistysaluesäätiön kohteista Muukonsaari, Sarviniemi ja Hiitolanjoki. Hanke toteutettiin yhteistyössä LAB-ammattikorkeakoulun ja Suomen Erämuseosäätiön kanssa.

Rahoitus: 100 % Kaakkois-Suomen ELY-keskus / EU:n maaseudun kehittämisohjelma

Mikko Europaeus teki haastattelututkimuksen, jonka aineistosta laati raportin alueen asukkaiden toiminnasta Saimaalla ja järven merkityksestä elinkaaren aikana. Perusteellisen raportin oheen julkaistiin populaari yhteenveto haastattelujen tuloksista. Kuvitus Susanna Mattheiszen.

Haapasaari liittyy retkisaarien verkostoon

Toteutusaika 1.5.2025 – 30.9.2026

Hankkeen pääkohde on Imatralla sijaitseva Haapasaaren leirikeskus, jonka tarjoamat mahdollisuudet halutaan hyödyntää ja saari avata virkistyskäyttöön laajasti eri kohderyhmille. Hankkeessa laaditaan suunnitelmia ja selvityksiä Haapasaaren tulevan käytön suunnittelun pohjaksi. Hankkeessa tutkitaan myös vaihtoehdot saarikohteen saavutettavuuden parantamiseksi, eli tekniset suunnitelmat ja ratkaisut ylitysratkaisusta Malonsaaren ja Mikonsaaren kautta Haapasaarelle. Myös Muukonsaari ja Karinsaari ovat mukana hankkeessa; kohteiden ylläpidon mallia ja tuotteistusta kehitetään rinta rinnan.

Rahoitus: 100 % Kaakkois-Suomen ELY-keskus / EU:n maaseudun kehittämisohjelma

Yleishyödylliset investointihankkeet

Muukonsaaren ja Karinsaaren retkeilypalvelujen ja saavutettavuuden parantaminen

Toteutusaika 1.3.2024 – 31.12.2025

Hankkeessa toteutettiin pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden pääsy Muukonsaareen ympäristöystävällisen vetolossin avulla, mikä on edellytys Muukonsaaren retkikeskuksen käytön kehittämiseksi. Toisena kohteena oli Etelä-Karjalan virkistysalueäätiön lahjoituksena saama Karinsaari, jossa tehtiin tarvittavat kunnostukset saaren pienen mökin hyödyntämiseksi uutena virkistyskohteena maakunnan asukkaille, tarkoituksena tarjota mahdollisuus nauttia Saimaan saariluonnosta erilaisille ryhmille.

Rahoitus: 60 % Kaakkois-Suomen ELY-keskus / EU:n maaseudun kehittämisohjelma, omarahoitukseen käytetty Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiöltä saatua avustusta

Kangaskosken museo

Toteutusaika 1.5.2024 – 30.6.2026

Kangaskosken voimalamuseo -hankkeella kunnostetaan arvokas suojeltu kulttuurihistoriallinen voimalarakennus, rakennetaan suojakatos avoimen turbiinikanavan osan ylle sekä toteutetaan valaistus ja esitystekniikka voimalasaliin sekä toteutetaan museonäyttely. Hankkeessa hyödynnetään aiemmissa suunnitteluhankkeissa tuotetut suunnitelmia ja sisältöjä. Kangaskosken ainutlaatuinen voimalamuseo avaa vesivoiman tuottamisen tekniikkaa ja historiaa Hiitolanjoen avointen koskien ympärille syntyneen matkailukohteen kävijälle.

Rahoitus: 60 % Kaakkois-Suomen ELY-keskus / EU:n maaseudun kehittämisohjelma ja Rautjärven kunta

Kangaskosken museon työmaa. Avoimen turbiinikanavan suojaksi on rakennettu lasikatos. Kuvassa museonäyttelyn suunnittelija Mikko Europaeus. Kuva Hanna Ollikainen.

Lahnasen suvantopolku

Toteutusaika 1.3.2024 – 30.11.2025

Hiitolanjoen varrella sijaitseva Lahnasenkosken luhta-alue on erityisen arvokas luontokohde, joka sai luonnonsuojelupäätöksen vuonna 2021. Hiitolanjoen Lahnasenkosken alapuolinen suvanto on myös tärkeä vesilintujen levähdys- ja pesintäalue.

Suvantopolkuhanke edistää luonnon monimuotoisuutta, luontoarvojen säilyttämistä sekä virkistyskäyttöä. Hankkeessa kunnostettiin Lahnasenluhdan pitkospuut sekä tuotettiin linnustolle (mm. tiira, telkkä ja räystäspääsky) pesäpaikkoja.

Rahoitus: 100 % Kärki-Leader ry / EU:n maaseudun kehittämisohjelma ja Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiön avustus, yksityiset lahjoitukset ja Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiön avustus

*Uutta pitkospuupolkua Lahnasenluhdan luonnonsuojelualueella
Hiitolanjoella. Kuva Hanna Ollikainen*

Hietasaaren retkisataman uudistus

Toteutusaika 1.3.2024 – 30.11.2025

Hietasaaren retkisatama on viehättävä retkisatama syväväylän varrella Kyläniemen pohjoispuolella. Hankkeessa rakennettiin uusi sauna vanhan huonon kunnan takia käytöstä poistetun tilalle, parannettiin alueen viihtyisyyttä rakenteita ja opasteita uudistamalla sekä päivitettiin satamaa turvallisemmaksi veneilijöille. Saunan ulkopuolelle rakennettiin pesupaikka ja rantaan laituri, johon pääsee kulkusiltaa pitkin saunalta. Venelaiturin kansi, käyntisilta ja laiturin kiinnitykset uusittiin. Poijut ja viitoitus satamaan ovat uudet ja pysyvät varmasti paikoillaan kunnollisilla painoilla. Hieno Hietasaaren retkisatama tarjoaa Saimaan veneilijöille ja melojille turvallisen ja viihtyisän kohteen.

Rahoitus: 100 % Leader Länsi-Saimaa ry / EU:n maaseudun kehittämisohjelma ja Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiön avustus

*Hietasaaren uusi sauna.
Kuva Kalle Rapi*

Joutsenkoski

Toteutusaika 1.12.2025 – 31.12.2026

Lappeenrannan eteläosassa virtaavassa Urpalanjoessa Joutsenkoskella on vanha mylly/voimala sekä nykyinen Joutsenkosken voimalaitos-/säännöstelypato, joka on noususte alkuperäiselle taimenkannalle. Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta tuli säätiölle pyyntö osallistua hankkeeseen hanketuen sekä muiden avustusten hakijan roolissa. Haettava avustus käytetään Joutsenkosken vesivoimalatoiminnan lopettamiseen ja energiatuotannosta luopumisesta maksettavaan korvaukseen nykyiselle omistajalle, sekä Etelä-Karjalan virkistysalue-säätiön hankehallintoon liittyvien kuluja kattamiseen. Padonpurkuprojektin ja korvaavan pohjapadon rakennustyön toteuttaa Kaakkois-Suomen ELY-keskus.

Rahoitus: MMM / Nousu-ohjelma, lisäksi avustukset WWW:ltä Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiöltä

Uusien hankkeiden valmistelu

Vuonna 2025 valmisteltiin seuraavia hankkeita, joihin jätettiin avustushakemukset:

- Karhusaaren länsisatama -hanke yhdessä Lappeenrannan kaupungin kanssa, rahoitus myönnetty vuodelle 2026
- Ilkonsaaren laiturihanke, rahoitus myönnetty vuodelle 2026
- Etumatkaa Eurovelosta -pyörämatkailuhankkeessa osatoteuttajan roolissa, päätoteuttaja on XAMK-ammattikorkeakoulu, rahoitus myönnetty vuosille 2026–2027

TIEDOTTAMINEN

Nettisivut ja sosiaalinen media

Virkistysalue-säätiön nettisivut ovat osoitteessa www.ekvas.fi. Sivuihin sisältyy maakunnallinen retkeilyreittien ja retkikohteiden infisivut <https://ekvas.fi/reitti-ja-retkikohdehaku/>. Virkistysalue-säätiön Facebook-sivulla on 2900 seuraajaa ja Instagram-tilillä on 993 seuraajaa.

Hiitolanjoen projektin käytössä on sivut osoitteessa <https://hiitolanjoki.fi/>. Hiitolanjoen Facebook-sivulla on 2200 seuraajaa Instagram-tilillä 525 seuraajaa.

Säätiöllä on käytössä Outdoor Active -julkaisualusta ulkoilureittien ja luontokohteiden esittelyyn, tiedot näkyvät omien nettisivujen lisäksi tämän kansainvälisen sivuston kautta.

Uusi vielä kehitteillä oleva kansallinen ulkoilupalvelujen sivusto luontoon.fi tuo myös näkyvyyttä Etelä-Karjalan retkeilypalveluille. Etelä-Karjalan reitit ja retkikohteet on tallennettu jo aiemmin Lipas-järjestelmään, josta luontoon.fi hakee tiedot. Visu-hankkeessa täydennettiin ja lisättiin kuvia ja muuta informaatiota säätiön ylläpitämien kohteiden tietoihin.

Kuntien kanssa pyritään yhteistyössä ylläpitämään koko maakunnan retkikohteiden tietoja em. alustoilla. Outdoor Active – julkaisualustalle on säätiön toimesta tehty esittelysivuja myös kuntien reiteistä ja retkikohteista. Eräille kuntien yhteistyökumppaneille on annettu tunnukset, joilla voi hyödyntää säätiön Outdoor Active -lisenssiä reittitietojen julkaisuun.

Esittelymateriaali ja muu viestintä

Painettuja esitteitä ei julkaistu vuonna 2025, ja aiemmat alkaa olla jaettu loppuun, joten tiedotus kohteista painottuu digitaaliseen viestintään.

Mediatiedotteita lähetetään tiedotusvälineille ajankohtaisista uutisista. Paikalliset toimittajat ottavat myös yhteyttä ja tiedustelevat eri aiheista säätiön toimintaan liittyen.

LÄHIPIIRI

Säätiön lähipiiriin kuuluvat säätiön perustaja ja säätiössä määräysvaltaa käyttävät ihminen, yhteisö sekä näiden tai säätiön tytäryhteisö ja -säätiö. Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön lähipiiriin kuuluvat säätiön hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja tämän sijainen sekä tilintarkastaja sekä heidän perheenjäsenensä.

Hallituksen palkkiot

Säätiö on maksanut tilikaudella hallituksen jäsenille kokouspalkkioita sekä päätoimiselle toimitusjohtajalle, palkkoja, palkkioita ja korvauksia yhteensä **73 926,05 €**. Muille lähipiiriin kuuluville henkilöille tai yhteisöille ei maksettu korvauksia.

Tytäryhtiöiden lähipiiritoimet

Matti Viialainen toimi Virtaankosken Voima Oy:n toimitusjohtajana, josta on maksettu korvaus laskutuksen kautta. Virtaankosken Voima Oy:n hankkeisiin on palkattu projektipäällikkö Sari-Anna Vilander. Virtaankosken Voima Oy osti Hanna Ollikaisen asiantuntijatyötä padonpurkuhankkeen valmisteluun ja rahoitushakemusten laatimiseen Hiitolanjoen Voima Oy:ltä. Hanna Ollikaisen työ yhtiöille liittyy säätiön toimitusjohtajan tehtävään ja korvaus tehdystä työstä sisältyy virkistysaluesäätiön maksamaan kuukausipalkkaan.

Jäsenyydet

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö on jäsenenä seuraavissa yhdistyksissä:

- MHY Etelä-Karjala ry
- Pidä Saaristo Siistinä ry
- Hiitolanjoki-yhdistys ry
- Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry

KONSERNI / TYTÄRYHTIÖT

Hiitolanjoen Voima Oy

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiöllä on tytäryhtiö vuodesta 2019. Yhtiön osakkeiden ostamisen tarkoitus oli hankkia säätiön haltuun Rautjärven kunnassa sijaitsevat Kangaskosken ja Ritakosken vesivoimalaitokset voimantuotannon lakkauttamiseksi. Kangaskoskella voimantuotanto loppui heinäkuussa 2021 ja Ritakosken tuotanto kesällä 2023 ja säätiö toteutti kolmen vuoden aikana koskilla mittavan projektin, jossa purettiin voimaloiden säännöstelypadot, avattiin kosket vaelluskaloille ja rakennettiin koskiin uutta poikastuontantoaluetta lohikaloille. Projektin rahoituksen säätiö haki luonnonhoitoprojektiin tarkoitetuista hankerahoituksista ja sai myös avustuksia ja lahjoituksia muilta säätiöiltä ja yrityksiltä. Koska voimalakiinteistöjen omistajana on yhtiö, on säätiön ja yhtiön välillä laadittu keskinäinen sopimus roolien ja tehtävien määrittämiseksi. Lisäksi on tehty

vuokrasopimus, jolla Virkistysaluesäätiö voi toimia ja kehittää retkeilyn palvelurakenteita Kangaskosken ja Ritakosken voimalakiinteistöillä, sekä sopimus yhtiön hallintotehtävien hoitamisesta, siten että säätiö laskuttaa toimitusjohtajan työn Hiitolanjoen Voima Oy:ltä. Yhtiö teetti vuosina 2020–21 Kangaskosken ja Ritakosken voimalarakennusten kattojen kunnostuksen, johon saatiin ELY:ltä rakennusperinnön säilyttämiseen tarkoitettua avustusta. Yhtiö tarvitsi lisäksi muuta rahoitusta, joka järjestettiin 150 000 euron lainana Virkistysaluesäätiöltä (Hiitolanjoelle kohdennettuja avustuksia). Velka muutettiin yhtiölle svop-pääomaksi. Vuonna 2023 yhtiö käynnisti Kangaskosken voimalan ikkunoiden kunnostusprojektin yhteistyössä XAMK-ammattikorkeakoulun kanssa. Ikkunoiden kunnostusprojekti valmistui vihdoin kesäkuussa 2025, tilaukseen sisältynyt uusi ovi jäi vielä tekemättä. Tähän Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen myöntämä rakennusperinnön kunnostusavustus 10 000 euroa. Avustukselle on haettu lisääikää vuodelle 2026, jolloin myös ovi valmistuu.

Kangaskosken voimalarakennuksen kunnostusurakka museokäyttöön lähes valmistui vuoden 2025 lopulla. Hankkeesta vastaa Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö ja sen rahoittavat Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja Rautjärven kunta. Ritakosken voimalaan suunnitellaan kahvilatoimintaa, mutta suunnitelma on laadittu, rahoitus- ja toteutusaikataulu on vielä avoinna.

Konsulttitoiminta muilla alueilla

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön projekti Hiitolanjoella on saanut paljon huomiota julkisuudessa ja sitä seurataan esimerkkinä muissa vastaavissa pienvesivoimalaitoskohteissa eri puolilla Suomea. Säätiön puoleen on käännytty Hiitolanjoen onnistuneen projektin johdosta, ja tiedusteltu neuvoja ja opastusta muille vastaaville jokikohteille, joilla suunnitellaan ennallistamishankkeiden käynnistämistä, voimalatoiminnan lakkauttamista ja kalateiden avaamista. Yhteydenotto on tullut myös MMM:ltä, joka on käynnistänyt hallitusohjelman mukaisen Nousu-ohjelman kalojen nousuesteiden poiston rahoittamiseksi. Koskiprojektiosaamisen myynnissä nähtiin mahdollisuus paitsi 'maksaa takaisin ministeriölle' ja jakaa hyvää asiaa eteenpäin, myös mahdollisuus saada rahallista hyötyä Hiitolanjoen alueen jatkokehittämiseen. Hiitolanjoen Voima Oy saa konsulttitoiminnasta liikevaihtoa, jonka tuoton yhtiö käyttää omaan toimintaan, mm. tuleviin voimalarakennusten kunnostuksiin.

Sysmän Tainionvirta Oy (entinen Virtaankosken Voima Oy)

Virkistysaluesäätiön osaamista Hiitolanjoen projektista saatua kokemusta pyydettiin mukaan Päijät-Hämeessä sijaitsevalle Virtaankoskelle, kun paikallista toimijaa ei löytynyt, ja MMM:ssä ratkaisua pidettiin toivottavana. Projekti käynnistyi Sysmän Virtaankoskella vuoden 2021 lopulla Maa- ja metsätalousministeriön teettämän selvityksen jälkeen; Virkistysaluesäätiön ja Hiitolanjoen Voima Oy:n hallitukset päättivät harkinnan jälkeen lähteä hankkeeseen, perusteluina:

- Sysmän Tainionvirta Oy:n omistus on tarkoitettu tilapäiseksi, eikä sen hankinta sisällä erityistä riskiä, jolloin sen omistaminen ei ole vastoin Virkistysaluesäätiön omia sääntöjä.
- Virkistysaluesäätiön kannalta kysymys ei ole liiketoiminnasta vaan kiinteistön omistuksesta, jolloin sen ei pitäisi myöskään säätiölain kannalta olla ongelmallista.
- Hankkeessa ei ole taloudellista riskiä, sillä rahoitus oli pitkälle neuvoteltu. Päärahoitus varmistettu MMM:n Nousu-ohjelmasta.

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön hallitus käsitteli Virtaankosken Voima Oy:n hankintaa ja kosken ennallistusprojektiin osallistumista kokouksessaan 21.10.2021. Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen, jonka mukaan säätiö hakee MMM:ltä avustusta ja WWF:ltä lahjoitusta sekä pääomittaa vastaavalla summalla tytäryhtiö Hiitolanjoen Voima Oy:tä osakekaupan rahoittamiseksi, vaikka kaupan kohde ei

sijaitse Etelä-Karjalan maakunnassa. Määräaikainen projekti tuo hyötyä Hiitolanjoen Voima Oy:lle arvonlisäverollisen asiantuntijapalvelumyynnin katteena käytettäväksi mm. tuleviin voimalarakennusten kunnostuksiin.

Maa- ja metsätalousministeriö oli ilmoittanut valmiudesta rahoittaa Virtaankosken Voima Oy:n osakekauppaa ja ennallistamista päärahoittajana samoin kuin Hiitolanjoella tapahtui. Virtaankosken selvitystyössä ei löytynyt paikallista tahoa, joka olisi valmis ottamaan vastuun toteutuksesta, jolloin nousi esille ehdotus Hiitolanjoella kertyneen kokemuksen hyödyntämisestä siten, että Hiitolanjoen Voima Oy toimisi muutoksen mahdollistajana ja tulisi Virtaankosken omistajaksi.

Hiitolanjoen Voima Oy teki loppuvuonna 2021 päätöksen Virtaankosken Voima Oy:n osakkeiden ostamisesta kahdelta omistajalta; kauppasopimukset allekirjoitettiin 29.11.2021 ja 3.1.2022. Kaupan tarkoituksena on toteuttaa Sysmän kunnassa sijaitsevassa Virtaankosken voimalapadon purku ja kosken ennallistus vastaavanlaisessa projektissa kuten Hiitolanjoella on käynnissä.

Virtaankosken Voiman osakkeiden ostosta päätös tehtiin ehdollisena siten, että osakekauppa toteutuu, mikäli saadaan kauppahintaa vastaava määrä avustuksia. Kun rahoituspäätökset saatiin Pohjois-Savon ELY-keskukselta ja WWF:ltä joulukuussa, voitiin yhtiökauppa viedä päätökseen tammikuussa 2022.

Luonto- ja virkistysarvojen hyväksi tehtävän projektin rahoitus tulee kokonaisuudessaan yhtiöiden ulkopuolelta. Kaupan jälkeen Virtaankosken Voima Oy: yhtiöjärjestyksessä toimiala ja toiminta muutettiin yleishyödylliseksi yhtiöksi ja yhtiön nimeksi Sysmän Tainionvirta Oy. Ensimmäisten oston tarvittavien avustus- ja lahjoituserien jälkeen muu suurelta osalta jo neuvoteltu rahoitus tulee suoraan yhtiölle, joka toteuttaa koko Virtaankosken ennallistamisprojektin. Tarvittavan asiantuntemuksen yhtiö ostaa Hiitolanjoen Voima Oy:ltä.

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön ja Hiitolanjoen Voima Oy:n näkökulmasta osto ja tytäryhtiön toteuttama projekti eivät muodosta merkittävää taloudellista riskiä, koska rahoitukset on neuvoteltu valmiiksi. Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö osallistuu Virtaankosken projektiin hankintavaiheen rahoitushaun ja siirtämisen tytäryhtiölle lisäksi vain asiantuntijapalvelulla, joka laskutetaan Hiitolanjoen Voimalta. Myös Hiitolanjoen Voima Oy:n kulut sekä korvaus työstä ja asiantuntijapalveluista tulevat täysimääräisesti katetuksi Virtaankosken projektista.

Riskien hallintaa varmistaa lisäksi Virkistysaluesäätiön kokemus padonpurkamis- ja kosken ennallistusprojekteista, sekä hyvät asiantuntijaverkostot. Virtaankosken projektin kestoksi on arvioitu kolmesta enintään viiteen vuoteen, jonka jälkeen yhtiö kiinteistöineen myydään paikallisille omistajille, ja myyntihinta jää Hiitolanjoen Voima Oy:lle voittona/palkkiona projektista.

Vuosien 2022 – 2025 aikana toteutetuilla valmistelu- ja investointihankkeilla viety eteenpäin Virtaankosken ennallistusprojektia, mm. toteutettu tiedottamista ja osallistettu alueen asukkaat ja toimijat alueen kehittämiseen. Hankkeelle on palkattu hankerahoituksella Sysmässä työskentelevä projektipäällikkö. Vuonna 2023 saatiin suunnitelma valmiiksi ja jätettiin vesilupahakemus Etelä-Suomen Aluehallintovirastolle. Padon purku ja kosken ennallistusurakka käynnistyi marraskuussa 2024 ja valmistui keväällä 2025. Hankkeelle on saatu kerättyä kaikki tarvittava rahoitus, joka on kattanut myös projektipäällikön palkkauksen. Virtaankoskella jatkuu kosken ympäristötöiden viimeistely alkuvuoteen 2026.

Sysmän Tainionvirta Oy:n tase koostuu yhtiön omistamista kiinteistöistä Sysmän Virtaankoskella sekä 1950-luvulla rakennetusta voimarakennuksesta ja hirsirakenteisesta ensimmäisestä voimalasta, jossa on toiminut myös meijeri. Rakennukset on suojeltu. Kiinteistöistä ei ole teetetty arviota, mutta oletus on, että arvo nousee, kun pato puretaan ja alue kunnostetaan. Hiitolanjoen Voima Oy:n

hallitus päätti kuitenkin varovaisuusperiaatteen mukaisesti alaskirjata arviota tytär-yhtiö Sysmän Tainionvirta Oy:n osakkeiden arvosta vastaamaan yrityksen tämänhetkistä arvoa, jolloin Tytär-yhtiön arvoksi kirjattiin 200.000,00 euron SVOP-sijoitus. Yhtiölle etsitään ostajaa vuoden 2026 aikana.

TULEVA TOIMINTA JA RISKIT

Säätiön toiminnan rahoituksen varmistaminen

Kunnat rahoittavat säätiön hallintokulut ja alueiden huollon kustannukset toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen perusteella. Rahoitus on sidottu asukasmääriin, maksuun tuli merkittävä korotus vuoden 2025 alussa, vuosittainen rahoitus kunnilta on 1,20 €/asukas/vuosi. Lisärahoitus käytetään henkilöstön perustuksen turvaamiseen ja lisääntyneisiin huollon kustannuksiin.

Osa-aikaisen toimitusjohtajan sekä virkistysaluekoordinaattorin henkilöstökuluissa avustaa Etelä-Karjalan liitto noin 30 % kattavalla summalla. Tulevaisuudessa toiminnan rahoituksesta on huolehdittava huomioiden luonnon virkistyskäytön kasvu (mikä on positiivinen asia maakunnan asukkaiden hyvinvoinnin kannalta, myös matkailijamäärien kasvu elinvoiman kannalta) sekä väestön väheneminen, erityisesti jos rahoitus edelleen perustuu asukaslukuun.

Käyttörahan riittävyys – käyttötilin limiitti Osuuspankissa

EU-ohjelmärahoitus muodostaa pääosan säätiön toiminnan rahoituksesta. Hankeavustusten maksatus tapahtuu jälkikäteen toteutuneiden kustannusten perusteella. Ongelmaksi tällöin tulee käyttörahan riittävyys, jota varten säätiöllä on käytössä Osuuspankin käyttötilin limiitti 100 000 euroa. Lainan vakuutena on pantattu Päihäniemen virkistysalueen kiinteistö Päihä, 831-414-3-19.

Hiitolanjoen projektia varten järjestetty Kuntarahoituslainalla

Hiitolanjoen ennallistusprojektiin on saatu kerättyä avustuksia ja lahjoituksia, jotka ovat mahdollistaneet mittavan projektin toteutuksen. Urakkalaskujen maksuun aikataulussa säätiön päätyi hakemaan Rautjärven kunnan avulla Kuntarahoitukselta 1.000.000 euron Kuntayritystodistusohjelmaa, joka mahdollisti kulloinkin tarvittavan summan nostamisen tarvittavalle ajalle. Rautjärven kunta teki omavelkaisen takauksen, johon säätiön taustalla olevat muut kunnat antoivat vastatakauksen. Lisäksi Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö antoi panttina kiinteistökiinnitykset säätiön kiinteistöihin (pl. aiemmin kiinnitetty Päihäniemen virkistysalue) Rautjärven kunnan antaman omavelkaisen takauksen vakuudeksi. Kuntarahoituksen lainaa oli käytössä vuoden 2025 lopussa 200 000 euroa, joka on käytetty Kangaskosken museon urakkaan. Kuntarahalaina on tavoitteena maksaa pois vuoden 2026 aikana.

Vakuutukset

Säätiö on vakuuttanut retkikohteiden rakenteet Lähi-Tapiolassa kiinteistön täysarvovakuutuksella. Rakenteiden vakuutus on EU:n Maaseutuohjelman investointihankkeissa rahoittajan vaatimuksena. Vakuutuskorvauksia ei ole jouduttu hakemaan, kun rakennuspaloja ei ole onneksi tapahtunut. Syksyllä 2023 tarkistettiin vakuutetut kohteet, ja poistettiin vanhat rakenteet vakuutuksesta pienen arvon takia. Vakuutukseen jätettiin uudet ja isommat rakennukset. Laitureille vakuutusyhtiö ei anna vakuutusta.

Rakenteiden kunnossapitotarve

Säätiön virkistysalueilla ja retkisatamissa on paljon retkeilyrakenteita, joiden kunnossapito on tärkeä huomioida kestävässä toiminnassa. Rahoituksen riittävydestä infran kunnossapitoon ja tarvittaessa uusimiseen on huolehdittava.

Hankerahoituksen jatkuvuus

EU-hankerahoituksella toteutettujen projektien määrä on kasvanut voimakkaasti viime vuosina. Haettua hankerahoitusta on saatu hyvin retkeilyn, luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimintaympäristön kehittämiseen. Säästöpankkisäätiön avustus hankerahoituksen omarahoitukseksi on ollut merkittävää. Säätiön toiminnan laajuus tulevina vuosina riippuu saatavilla olevasta EU-ohjelmärahoitusta, mikäli ei löydetä kuntien kanssa muita rahoituslähteitä.

Henkilöriski, palkkarahojen varmistaminen

Säätiön toiminnasta vastaa toimitusjohtaja Hanna Ollikainen, joka oli pitkään ainoa työntekijä ja säätiön toiminnasta perillä oleva henkilö. Virkistysaluekoordinaattorin tehtäviä on vuoden 2020 jälkeen hoitaneet ensin Mari Matikainen ja hänen jälkeensä Marja Kurkaa. Hankkeiden ja Hiitolanjoen projektin myötä säätiön toiminta on laajentunut; hallintoon, alueiden huoltoon ja yhteistyöverkostoon liittyvät tehtävät sekä hankevalmistelu ja -raportointitehtävät ovat lisääntyneet. Vaikka hankerahoitusta on ollut paljon saatavilla, vaatii hankerahoituksen hakeminen resursseja, alueen ja säätiön toiminnan tuntemista. Toimitusjohtajan sijaisjärjestelystä on päätetty 2025.

Yleishyödyllisyysasema / elinkeinotoiminta

Verottajan syksyllä 2022 pitämän verotarkastuksen johtopäätöksenä Verottaja tulkitsi, että Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö säätiön toiminta sekä perustoiminnan osalta kuntien sopimuksen mukaisena että hanketoiminta olisi elinkeinotoimintaa eikä säätiö ole yleishyödyllinen yhteisö suhteessa verotukseen. Tulkinnan perusteella säätiön arvonnäkövetoisuus voi jatkua. Yleishyödyllisyysasemalla ei ole suurta merkitystä säätiön tuloverotuksessa, sillä säätiön toiminnassa ei verotettavaa tuloa juuri kerry, mutta epävarmuus tulkinnan vaikutuksesta yleishyödylliseen toimintaan saatavista avustuksista herätti huolta.

Asiasta tiedusteltiin keskeisiltä rahoittajilta verotarkastuspäätöksen jälkeen 2022. Kaakkois-Suomen ELY-keskus (Euroopan maaseudun kehittämisohjelma) ilmoitti, että ELY-keskuksen tulkintaan yhteisön yleishyödyllisyydestä ei vaikuta verohallinnon verolainsäädännön mukainen tulkinta yhteisön yleishyödyllisyydestä. Samoin Etelä-Karjalan liitosta saatiin lausunto, että silloin käynnissä olleen CBC-ohjelman rahoitukseen ei ole edellytyksenä yleishyödyllinen toiminta. Saatujen tietojen perusteella päädyttiin ratkaisuun, että säätiö ei hakenut muutosta vuoden 2022 verotuspäätökseen, jossa verottaja teki päätöksen ei-yleishyödyllisen toimijan mukaisena. Tuloveroa ei ole peritty, sillä säätiön vuositulos on ollut alijäämäinen tai ylijäämäisen tuloksen vuonna on voitu vähentää tuloksesta edellisten vuosien tappioita.

Tulevaisuuden suunnittelu, toiminta-alue, hallintomalli, tehtävät, rahoitus

Vuoden 2025 ylijäämä aiheuttaa tuloveron maksun. Lisäksi verottaja määräsi ennakkoeron maksun vuonna 2025 vuoden 2024 tuloksen perusteella. Verotuksellinen asema on tarkasteltava tulevaisuutta varten huolellisesti uudelleen.

TALOUS

Yleistä taloudesta

Säätiön toiminnan pysyvä rahoitus saadaan kunnilta korvauksena virkistyspalvelujen myynnistä. Vuonna 2025 kunnilta laskutetulla palvelumaksuilla 1,20 €/asukas katetaan säätiön hallinto, kiinteät kulut ja alueiden huolto ja ylläpito.

Etelä-Karjalan liitto avustaa säätiötä maksamalla **36 000 €** avustuksen henkilöstön palkkaukseen säätiön perustoiminnassa. Perustoimintaan kirjaavat työtunteja kaikki vakituiset työntekijät. Lisäksi luonnon virkistyskäytön kehittämiseen on saatu hankeavustuksia sekä kehittämis- että investointihankkeille.

Säätiön muun oman toiminnan tuotto

Retkisatamissa on käytössä sauna- ja laiturimaksut, joka kerätään tilisiirtoina ja MobilePay -maksuina, tuotto on pysynyt 6000-7000 eurossa. Muukonsaaren mökkien vuokraus on tuottanut noin 3000 euroa. Metsänmyyntituloja ei ollut vuonna 2025.

Asiantuntijatyö

Säätiön toimitusjohtaja toimii myös tytäryhtiö Hiitolanjoen Voima Oy:n toimitusjohtajana ja asiantuntijana Sysmän Tainionvirta Oy:n projektissa, säätiö laskuttaa tytäryhtiöille tehdystä asiantuntijatyöstä Hiitolanjoen Voimalta.

Avustukset

Merkittävä rahoittaja säätiön hankkeissa vuonna 2025 oli Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiö, jolta saadut avustukset on käytetty haettuun tarkoitukseen joko Hiitolanjoen ennallistukseen ja hankerahoituksen omarahoituksena Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen rahoittamiin Euroopan maaseudun kehittämisohjelman hankkeisiin. Hiitolanjoen ennallistusprojektille jäänyt rahoitusvaje ratkesi Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiön myönnettyä 200 000 euron avustuksen elokuussa 2025.

Hankerahoitus

Investointi- ja kehittämishankkeiden toteutus ja EU-rahoitus muodostaa merkittävän osan Virkistysaluesäätiön taloudesta. EU-hankkeiden tuotot olivat **483.944,60 €** ja kulut **504.368,65 €** vuonna 2025.

Hankkeiden budjetit ja rahoitus ovat lähtökohtaisesti tasapainossa, mutta osassa hankkeista yleiskustannukset katetaan %-perusteisella avustussummalla, eikä kaikkia yleiskustannuksia ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi jyvittää hankkeille, joten ne näkyvät säätiön kustannuksina (toimistovuokrat, puhelimet, tietokoneet).

Tilikauden tulos

Tilikauden 2025 tulokseksi muodostui säätiöllä **174.784,97 €** ja koko konsernilla **178.097,00 €**.

Suureen ylijäämään vaikutti Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiön avustus Hiitolanjoen rahoitusvajeen kattamiseen

Tase

Säätiön taseen loppusumma 31.12.2025 on **2.039.373,90 €** ja koko konsernin **2.494.651,55 €**.